

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL BISBE SUICIDA

«No se culpe a nadie de mi muerte. Me suprimo porque me da la Real gana...»

Federalisme falsificat

Per què es diu federal *El Progreso*? Per què s'ho diuen els lerroixistes? Es evident que no ho són. Cada vegada que les llibertats contingudes en el sistema federal han d'ésser aplicades a Catalunya, *El Progreso* s'hi oposa. Ara mateix ha estat l'únic diari de Barcelona que ha emprès una campanya cridanera, essencialment unitària i espanyolista, contra l'acord famós de la Junta d'Accionistes del Liceu.

Els homes d'*El Progreso* no són federals. Si ho fossin, defensarien el principi de l'ús oficial de l'idioma propi en cada país. Aquest principi és essencialment federalista. A Suïssa té la seva més plena aplicació. No cal ésser nacionalista radical per defensar aquesta essencial reivindicació catalana. N'hi ha prou amb tenir el sentit del federalisme, o bé el sentit catalanesc. Cap d'aquests dos sentits, ni el polític ni el racial, tenen els lerroixistes que's volen disfressar de federals.

Per què s'entossudeixen a posar-se al damunt una roba que no'ls escua? Per què són federals de nom i unitaris de fets? Ells invoquen el nom d'En Pi i Margall. Però el nom d'En Pi i Margall no ha d'ésser invocat en và. Fou el mestre del federalisme, qui va escriure en *El Nuevo Régimen*, parlant precisament de l'ús oficial del català a Catalunya, aquelles paraules clares i definitives: «En les coses oficials, com en les privades, cal usar el llenguatge de la terra on es visqui».

Un home

Saludem an aqueix Manuel Pedregal, ministre de Hisenda dimisionari, a un home d'articulació espiritual. Feu una promesa política públicament, enganxada a un petit programa de govern, i no complint-se dimiteix. Hem vist a antics republicans sobornats per l'ambició, oferint a la Monarquia totes les capitulacions, a canvi del Poder. Hem presenciat l'adveniment ministerial dels regionalistes, sense imposar un guany per a Catalunya, i sense conservar, davant dels agravis centralistes, una mínima dignitat nacionalista. El poder ho anulava tot, en una completa postergació del ideal. I avui un ministre menyspreua el poder per a no fer cap mancament a la seva doctrina.

Podia, en nom de l'oportunisme, ac-

ceptar o una transacció o una dilació. No les ha volgudes. Podia mantenir-se en el ministeri, exclusivament per a no complaure an els polítics de conjura i de tàctica de profit. No ho ha acceptat. La reforma constitucional fou l'essència del programa lliberal, i davant de l'atac d'un bisbe, davant de la insolidaritat dels altres ministres lliberals que trobaren mínima la causa per a una crisi total o al menys per a sostenir l'hostilitat de les dretes, ell dimiteix.

Un purità, se dirà. Sí, però més concretament un home. Un purità, reivindicant una absoluta honestitat, pot transigir. En Pi i Margall ho feu, no proclamant la República federal, no organitzant-la a base de les antigues nacionalitats per creure en la impreparació popular. En Pi i Margall era un purità, però li va mancar aquella oportuna energia del polític creient en els seus principis. Per això té un gran valor l'acte d'En Pedregal perquè projecta una voluntat despallada de tot egoisme i de tota feblesa.

S'objectarà que dimitint dona el triomf a les dretes. Certament, però ignorem qui guanya més, si les dretes aconseguint la caiguda d'En Pedregal, o aquest di-

mitint, perquè el seu acte bonifica la fe popular, decaïda davant de tants homes desertors del ideal.

La Societat de Nacions ens imposa la llibertat de cultes que impideix l'article 11 de la Constitució que En Pedregal volia derogar. Per als nacionalistes això té un valor, perquè es tracta de la llibertat d'unes minories, i tan forta pot ésser la demanda d'una religió opresa com la d'un poble. Però el nostre nacionalisme no podrà comentar la caiguda d'En Pedregal en sentit lliberal, com a protector d'unes minories religioses. El nacionalisme català, desgraciadament, si pogués donar-se una Constitució, també hi posaria un article 11.—PARADOX

AQUESTA ÉS ESPANYA

Això de l'article 11 de la Constitució espanyola, vist des de Catalunya, és un pas de comèdia més de la política madrilenya. Aquí no ha interessat a ningú, ni amb l'afegidura d'una petita crisi ministerial. Però hem de dir que és un incident de gran importància, per allò que té de simptomàtic. Resulta ben clar que és impossible la lliberalització, la europeïtzació de l'Estat espanyol. El famós article onze no té parió en cap Constitució europea, en cap Constitució mundial inspirada en l'esperit de la llibertat humana. Espanya segueix essent una excepció d'intolerància en el món civilitzat.

Apa, doncs, lliberals, republicans, avançats espanyols: crideu i protesteu contra el catalanisme, dient-li retrògrade, reaccionari, clerical i negre. On és el lliberalisme de l'Espanya vostra? On és el seu esperit modern europeu, tolerant, respectuós amb la consciència dels homes? Si calgués plantejar el problema de la llibertat de les nacions en el terreny del règim intern de cadascuna, la primera cosa que hauria de fer un lliberal, un republicà, un avançat digne d'aquest nom, és mostrar-se partidari de la destrucció de l'Estat espanyol, cau de reacció, fogar d'intolerància, fortalesa de les idees velles, vençudes avui a tot arreu del món culte.

Que ningú digui més que la llibertat nacional de Catalunya podria portar una reculada en el règim de la llibertat individual. Ni aquesta llibertat existeix avui de fet dins l'Estat espanyol, ni és concebible que el règim que en el dia de l'alliberament es donés a Catalunya fos més reaccionari que el que ara regeix a Espanya. No solament en nom de la llibertat dels pobles, sinó també en nom de la llibertat dels homes, cal ésser partidari de la sobirania de Catalunya, pàtria nostra.

El present i el passat d'Espanya són més reaccionaris, més antiliberals que el present i el passat de Catalunya. La mateixa cosa ha de succeir en els temps que vindran. Els catalans duïem la llibertat a la sang, i una Catalunya autònoma o lliure es posaria ben aviat, en el seu règim intern, a l'alçada dels pobles que avui marxen al capdavant de la civilització.

Fixeu-vos bé que l'oposició dels anomenats catòlics espanyols a certes reformes de llibertat no és deguda verament a les seves conviccions religioses. És que els catòlics belgues, per exemple, no són tan religiosos i tan ortodoxes com els catòlics espanyols? Per què Espanya no pot tenir les mateixes lleis de llibertat religiosa que té Bèlgica, on precisament el partit catòlic ha exercit durant un llarguíssim període l'hegemonia política i parlamentària?

La veritat és—oh lliberals, republicans i avançats d'Espanya—que l'oposició a la llibertat religiosa per part dels catòlics espanyols representa un cas de estridor ètnica, i no pas un cas d'intolerància religiosa. La raó de la seva actitud no està en el pensament, sinó en la sang. Altres vegades ho hem dit, i avui ho repetim.—FULMEN

LA MEVA PROCLAMA

Ara m'ha vingut la dèria de voler ser diputat per a lluir l'oratòria que és el meu do més cabal, i de pas cobrar les dietes de que disfruten temps hà tots els pares de la pàtria més o menys encasillats, i una proclama rumio, ço que es diu sensacional: res d'afalacs ni promeses, res de juraments en fals, res de programes que es tornen aigua-poll a cada pas. Desitjo que un model sia de noble sinceritat, que és per mi l'única cosa que fa als polítics formals. «Electors meus—vaig a dir-los,—no us imaginéssiu pas que per a fer-vos ditxosos em presento diputat; ni per lograr que us rebaixin els impostos colosals amb que el govern us doblega sense mica de pietat; que us creguessiu no voldria tampoc, que vui treballar per la cultura del poble, com diuen els caps cigranyes que van a tirar discursos amb mires electorals; a mi un pito se me'n dona de que el servei militar no sigui mai voluntari com vol el dret natural; ni de que el vell caciquisme es torni a reviscolar, ni de la tragi-comèdia que venim representant al Marroc, ni d'altres coses que us podria senyalar. Si vaig en candidatura és solament per l'afany de veure la meua verba quin efecte al Congrés fa, i llegir els meus discursos amb uns titulars de pam al *Diario de Sesiones* i als rotatius més triats. De pas tinc de confessar-vos que si per algun atzar se'm posen a tret els *momios* no els deixaré perdre pas, i que si les grans empreses en els afers importants per elles, que necessitin una votació eom cal, m'afliuen primer la *mosca* el meu vot segur tindran. Això sí, de cap manera vull que em vingueu a amoinar perquè donguin per inútil a algun quinto mig tarat, ni perquè jo us recomani processats al tribunal, ni menys per fer que us perdonin la contribució, en el cas de que vent i calamarsa us forcin a badallar. Jo soc un home molt recte, i per a ser diputat, no em vull valdre de mentides, de facècies, ni d'enganyos. Si em voleu votar, voteu-me i... tan amics com abans, car n'heu votat de més ximplés sense que em vulgui alabar».

Estic ben segur que en veure la meua ingenuïtat, ni un sol home del districte el seu vot em negarà.

FLOK

ELS CANDIDATS

N'hi han de totes menes. En sa imensa major part són dolents. Per esbrinar els candidats que mereixen el sufragi del bon elector, començarem fent la tria i eliminació dels pitjors.

En primer lloc cal rebutjar decididament als *cuneros*. És una greu ofensa a la dignitat d'un districte facturar-li des del ministeri de Governació un barra qualsevol d'aquests que gandulegen pels *pasillos* del Congrés respallant als personatges polítics. Un senyor desconegut, que no entén un mot de català, sense més coexistències que les circumstancials de quatre caciquets d'espardenya, no

pot representar, per xerraire que sigui, un districte de Catalunya.

També hi han *cuneros* que no procedeixen de Madrid sinó de les combinacions poc honestes que solen fer algunes agrupacions polítiques. Encara queden a Catalunya homes que necessiten que amb un llum de ganxo els cerquin un districte qualsevol i els paguin els gastos d'uns fondos ja destinats a corrompre consciències. L'elector independent que vulgui fer bon ús del seu sufragi, no deu votar al pídolaire, per català que sigui, que no compta amb arrels, ni simpaties, ni interessos en el districte que pretén representar.

Tampoc deu votar-se a cap candidat pertanyent a la U. M. N. Han fet masses coses lletges contra Catalunya. El fet d'haver comès accions lletges no vol dir que l'autor sigui un home dolent. És ben segur que entre els *estira cordetes* s'hi hauria trobat algun bon jan. Al repenjar-se a les cames d'un condemnat a la força, aquella mica de funerari públic creuria de bona fe que complia el sagrat deure d'ajudar a la Justícia. Tamòe, potser, entre els homes de la U. M. N. n'hi ha algun de cervell limitat que, bo i essent una bona persona, creu complir un deure *patriòtic* donant garrot a Catalunya. No convé la gent d'aquesta mena de pensar.

S'ha de posar molt compte en no deixar-se enlluernar pels polítics d'ofici que, sense conviccions de cap mena, segueixen sempre la corrent i adopten com a esquer electoral allò que pot plaure més als electors que volen enganyar. L'abandó del Marroc, la revisió dels processos socials, l'abatiment dels lloguers i dels queviures, la difusió de l'ensenyança i una colla més de lleterets, tots molt simpàtics als ulls del poble, són explotats pels cínics que volen pescar una acta amb el propòsit ja preconcebut de no recordar-se mai més del Marroc, ni dels presos, ni del districte que representen.

Com a regla general el bon elector no deu fer cas dels diputats, ni del govern, ni dels mentiders, ni dels traidors, ni dels farsants. Feta aquesta sanitosa eliminació, la tasca d'elegir el nostre candidat ja és més planera.

JEPH DE JESPUIS

Esser anticlerical

Encara és moda ésser anticlerical, encara és bonic, encara és necessari. Tot aquest femer de carn humana que fa pudor de sagristia, de cera, de fusta corcada, d'humitat, de vella beata, de ximpleria i de superstició, aquest femer—que per dignitat i per higiene s'hauria de cremar—dóna lloc, encara, a ésser anticlerical.

Esser anticlerical vol dir ésser enemic de lo grotesc, de lo trist, de lo negre, de lo estúpid, de lo hipòcrita, de lo tort.

Ademés, els representants del bon Déu a la terra fan tot lo possible per a que un sigui anticlerical i abomini dels ministres i fins de la doctrina. Cometen tota mena d'atropells, falten a tots els manaments de la llei de Déu, fins al quint a vegades—al sext ja no cal dir-ho—són superbs, grossers, golafres, avars, lúbrics.

A quants capellans heu vist fer caritat? Jo, a cap. Vosaltres, n'estic segur, ben pocs.

El capellà ha substituït, en el camp, al senyor feudal. Té tots els drets del senyor feudal. A vegades fins el dret de cuixa, dret que creiem que no té dret a usurpar el sacerdot. De fills de rector n'hi ha més que un foc no en cremaria. N'hi ha tants que si amb ells es formés un cos d'exèrcit i se l'enviés al Marroc s'acabaria aquesta espantosa i sagnant aventura. Contra un fill d'Alah, un fill de capellà.

No tenen braços: tenen pòlips. Inter-venen en tot, la seva malèfica influència s'extén a tot: a la política, als negocis, a la família.

Quan passi una desgràcia, digues: D'això en té la culpa el clero. Potser t'equivocaràs, però potser no.

Cauen sobre les ciutats com un fatídic vol de corbs. Se serveixen de tots els vicis, fins dels més abominables, per a embrutir a l'obrer, que és l'únic que, unint-se, podria acabar amb ell: de l'alcoholisme, la luxúria, el joc...

No us heu de donar vergonya d'ésser anticlericals. No heu de creure que el perill del clericalisme és un perill menor. És la pitjor plaga que pugui caure sobre una nació.

Paraula.

ABEL

Cal dir les coses tal com són

El problema dit obrer és sols un aspecte—el més important a ben segur—del problema social, i es manifesta idèntic en lo essencial en tots els països on s'aplica la producció a crear mercancies ans que a satisfer necessitats de tota mena.

En la seva evolució, dolorosa i persistent, va conseguint la societat fer possible el benestar general, i lluita afrontant el problema, íntegrament o parcialment, per camins francs o per viaranyes tortuosos, a la mira d'assegurar a tots una vida digna, independent, lliure de sobresalts, descomptant, és clar, les dificultats imposades per la naturalesa.

En el problema que hem quedat en dir-ne obrer apareixen dos factors antagònics, de rabiosa enemistat, inconciliables: el capital i el treball. Reclama millors la classe obrera, que boi sempre són en dany de l'interès patronal immediat; pel contrari, l'amo es veu obligat, de vegades contrariant sos desitjos i sos sentiments, a fer més penoses les condicions del treball.

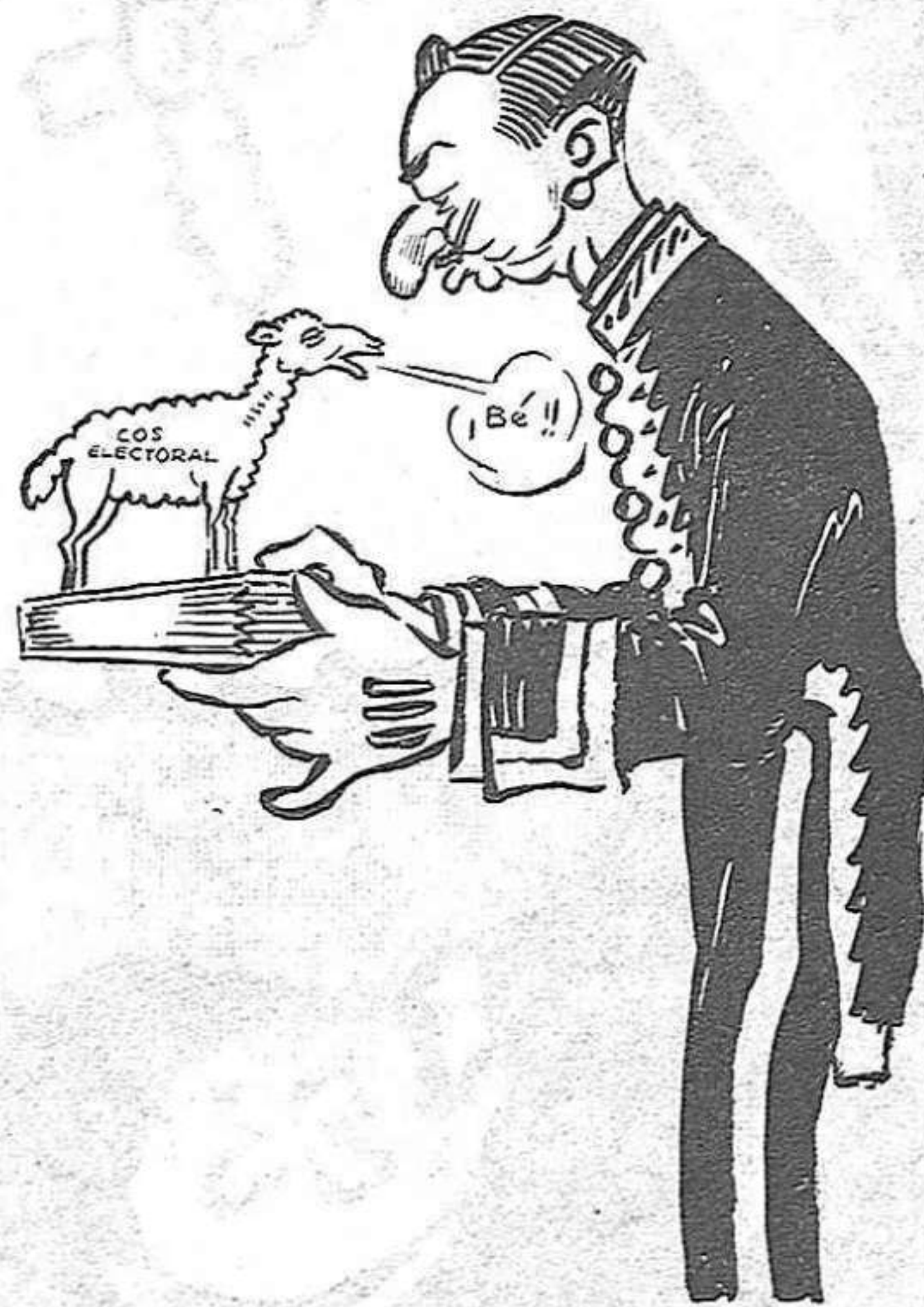
Es l'etern cíclic viciós en que's mouen dits factors. Minva els beneficis de l'amo, l'augment de sòu i rebaixa de jornada; i inversament, suposa per l'obrer major malestar l'augment de jornada i disminució de sòu. Per un costat, les fatalitats econòmiques, i per l'altre, les lligítimes aspiracions de millorament, fan de tot punt impossible la solució.

I és que, vulgui's o no's vulgui reconèixer, la part negra d'aquesta qüestió està en la subordinació del capital al treball, i és inútil cercar una diligència humana per a conciliar els interessos en disputa, sense sortir-se d'aqueixa subordinació. Per això, quan s'analiza el problema dit obrer, sense perjudicis, s'segadament i amb sincer anhel d'arribar a la veritat, desseguida ens donem compte de que si no és aplicant una radical transformació del modo de repartir la riquesa que dongui al treball, lo que el treball ha creat, no hi ha pas solució definitiva.

El procediment, doncs, que necessita la solució del problema no pot ésser més profundament revolucionari: reversió al treball dels mitjos de produir per ell creats, i son funcionament per a la creació de mercancies. Aquesta és la conclusió justa a que's porta l'anàlisi desapassionat de la qüestió. Ara bé, té la societat preparació suficient per a efectuar un salt vertical de tal empena?

No's enganyem; desgraciadament la societat no està preparada per a això, i si mantenint-se en

Preparant les eleccions

—Ve't-aquí una joguina que mai s'espatlla.

condicions d'inferioritat mental, moral i educativa la societat se llençava a una empresa tan gegantina, succeiria inevitablement que en lloc de aconseguir la liberalització que's persegueix se cauria en un despotisme d'oclocràcia. Agafant el rave per les fulles, tal vegada algú vulgui observar-nos que la classe adinerada, que no exerceix la hegemonia del món, no és de millor qualitat que la obrera. En previsió de tal reparo nosaltres som més contundents: afirmem que la burgesia de mostra ésser pitjor que el proletariat; però la qüestió del problema no està en enfonar un predomini per a aixecar-ne un altre—cal fixar-s'hi bé—sinó en lliurar a la societat d'un enorme malestar.

Veient el problema en tota la seva amplitud és dir, tractant del problema social, bé cabria, fins dintre del antagonisme irreductible a que ens hem referit, la adopció de reformes que disminuïssin els mals que sofreix la classe treballadora, que humanitzessin la terrible lluita, que impulsessin la fatal evolució econòmica, en quin final se troba la transformació del modo d'apropiació dels productes del treball. Perquè, no totes les reformes venen a lessonar interessos, i, si bé es mira, el major nombre d'elles resulten a la llarga beneficioses fins per l'interès capitalista i, per lo tant, ho són per a la societat tota; d'aquí les forces d'auxili.

En nostre país s'ha legislat bastant en aquest sentit; però lo deplorable és que uns i altres—obriers i capitalistes—encatarinats en sos respectius sectarismes deixen de posar interès en que's compleixin les lleis al respecte. No s'explica tal ofuscament, suïcida per doble part. Per exemple, la reglamentació per l'Estat del treball de la dona, del nen i del adulte, pot pel moment ocasionar pèrdues a l'interès patronal; però aqueix perjudici es veu compensat per la major productivitat de l'obrer, no depauperat ni pel treball prematur, ni per les jornades llarguïssimes, ni pels sous insuficients, ni pel treball realitzat en condicions renyides amb l'higiene.

Com aquesta són moltíssimes les reformes ventajoses a tots, perquè fent unes menys precària la situació de l'obrer, disminuint per a ell les contingències i les irregularitats del present règim, i augmentant altres sa capacitat intel·lectual i sa capacitat de consum, creixen ses necessitats morals, mentals i físiques, fent-lo més complidor de sos deures, més actiu, més destre, més intel·ligent, més digne, i, per conseqüència, més productiu com home de treball i com consumidor.

Les reformes d'aquesta vena no poden ésser titllades de reivindicació ob era, ni de programa d'aquesta ni de l'altra escola; sinó de necessitat social de lleítima defensa contra la monstruosa cobdícia del capitalisme, que així com arrassa boscos, enverina causes, inficiona l'aire i falsifica productes, tuberculitza a l'infància, sega vives, aniquila races i posa als obrers en situació de mort o d'accident que's inutilitza moltes vegades per a tota la vida.

La classe capitalista, fins per propi interès, deuria idear i apoiar la iniciativa de reformes socials que promoguin la creació de majors riqueses, que portin a tots els beneficis de la civilització, que eduquin a la classe proletària, col·locant-la a l'altura de la seva hermosa missió històrica, que facin dignes d'un estat social, que's diu culte, les lluites inevitables entre treballadors i capitalistes. En aquest terreny també es manifesten forces de

empenta i d'adelantament que no són precisament obreres.

La reglamentació del treball per la llei, l'introducció en els Còdics del dret obrer i les reformes essencials i complementàries de millorament són un mig de defensa social contra l'aniquilament i la degeneració, contra els excessos de les multitudes, qual predomini polític és inevitable en el avenir, per l'extensió dels drets.

Escrivim aquestes quartilles sense cap compromís en passió partidista. No obstant, afirmem que el capitalisme podrà ocasionar víctimes si s'entossudeix manteniut i abusant del seu privilegi, però perdrà el temps oposant-se a les exigències de l'època actual. Millor seria que mirés serenament i sense nerviositats la realitat de la situació i procedir en conseqüència.

Ningú podrà negar certesa a lo manifestat en el present article. No arribat, és clar, a la nostra afirmació concreta, els impulsos dels 'pedagogs, dels higienistes, dels filàntrops, que veuen lluny, fins la solució del problema; però tots ells, i encara els mateixos defensors de l'actual règim, la preparen, si són lògics i no's deturen en el camí.

Totes les forces socials, així les econòmiques com les del pensament, aconsellen atavorir a la classe obrera.

L'anhel de millorament col·lectiu existeix, la força numèrica és formidable, els aires del modern sentir empenyen... Cal, doncs, actuar en aquesta raó d'interès social: encausar la corrent.

N. BAS I SOCIAS

Volem ésser ignorants!

Les coses, les tenim d'anar a cercar on són. «D'allà on no'n hi ha, no'n pot rajar», i si volem estar ben servits d'una cosa, no tenim altre remei que raure amb un professional. Un sabater ens calçarà, però si prova de fer-nos un vestit, no diré que no'n surti, però, per compte de pantalons potser ens farà uns socs. Per això quan volem un trajo, ens guaitem a un amic que vesteixi bé i anem al seu sastre demanant un vestit així i aixà. Ens fixem en la botiga, en els models i en la «pinta» del sastre, abans d'encarregar la confecció. I si després de pendre totes aqueixes precaucions, aquell ens esguerra la roba, no li direm el nom del porc per respecte a la persona, però, a casa seva no hi tornarem més. I de vegades no tindrem raó veiem un home ben plantat, i volem que la roba ens caigui igual que an ell, sense reflexionar pas que som geperuts. Volem anar elegants a despit de tot i no ens entenem de raons, per més que siguin de força major, i en quiscu-

nes ocasions, hasta en fem un grà massa de mirar prim.

Ben al revés de quan se tracta de qüestions d'ensenyança. Amb çò que caldria tenir uns escrúpols fantàstics, és en lo que vivim amb més confiança; però una confiança absurda i tonta.

Tenim un marrec que té d'anar a l'estudi? *Pim, pam, pum!... y le matè!* Sense fer la més elemental reflexió, el portem a un encant d'aquest que estilen només an aqueix paísot i que venen ciència vella i atrotinada a canvi de diners i de bona fé, i ja està. Jo em faré d'un carrabiner retirat, aquell d'uns «hermanos» maristes, que faràn tornar boig al estudiant explicant-li coses estranyes a lo que exigeix la moderna transformació de la lluita per la vida, el de mes enllà d'un escapat de presiri i, fins hi haurà qui durà el brivall a una marmanyera per a que aprengui de lletra, abans de conduïrlo a un mestre.

Com volem anar elegants, si un sabater ens vesteix? I que diriem del que se n'anés a comprar pa a un magatzem de ferros? I no fóra encara mes bogeria el que tota vegada que'ns venen ferro per pa, creguéssim que aquell pa es ferro?

I no obstant tot això, quantes vegades demanem peres al olm llençant-nos a les mans de qualsevol que'ns faci una falsa propaganda de lo que necessitem!

No hi ha cap més país al món, que hi hagi la tolerància d'ací en matèria de tanta transcendència com és l'ensenyança. No tenim mestres, en canvi de gent que's dediquen a fer estudi en tenim un a cada porta. Perquè no els denunciem? I perquè no els fem plegar el ram no donant-los feina? Perquè estem atrassats i encara ens hi esforcem: volem ésser ignorants, i dintre la nostra obcecació no s'hi ficarà mai la idea de que una ensenyança com cal té d'ésser desempenyada exclusivament per mestres; perquè el que no és mestre no pot fer escola perquè no en sap, ni en sabrà mai.

Per això no és estrany que a Espanya tinguem més de deu milions d'analfabets, perquè Govern i poble ens hi ajudem, i no volem sortir de l'ignorància que'ns posa continuament en evidència davant el món.

MIQUEL RIBALTA

Entrem al bosc

Entrem dins la boscúria, estel dels meus amors, que aquí, del món falsari, no arriben les remors...

La blana simfonia dels arbres, s'ou tan sols; murmuris de fontana, i cants de russinyols.

Entrem-hi blonda amiga; desfem la gran quietud d'aquest paratge ombrívol on tot és solitud.

Parlem en dolç idili; juntem llavis i cors... Gaudim de la boscúria, que és feta pels amors!...

V. RAFART MARÍ

La darrera crudel tortura

Procureu evitar en lo possible la desgràcia de que un tribunal—sobre tot civil—us condemni qualsevol dia a mort, si és que desitgeu arribar amb tranquil·litat a les acaballes de la vostra vida.

Hores abans de donar el darrer bleix, el vostre cos ja pudirà com una carronya i les mosques vironeres de tota mena—empleats de l'Estat, gent d'església i mig d'església—us fibraran amb famolenca insistència per tot arreu del cos, cercant d'arribar-vos també a l'ànima, amb l'agravament de que com més eixuts us trobin, més redoblaran els seus esforços i més miraran d'enfonzar les picades. L'episodi és dantesc. Volgueu fugir-ne.

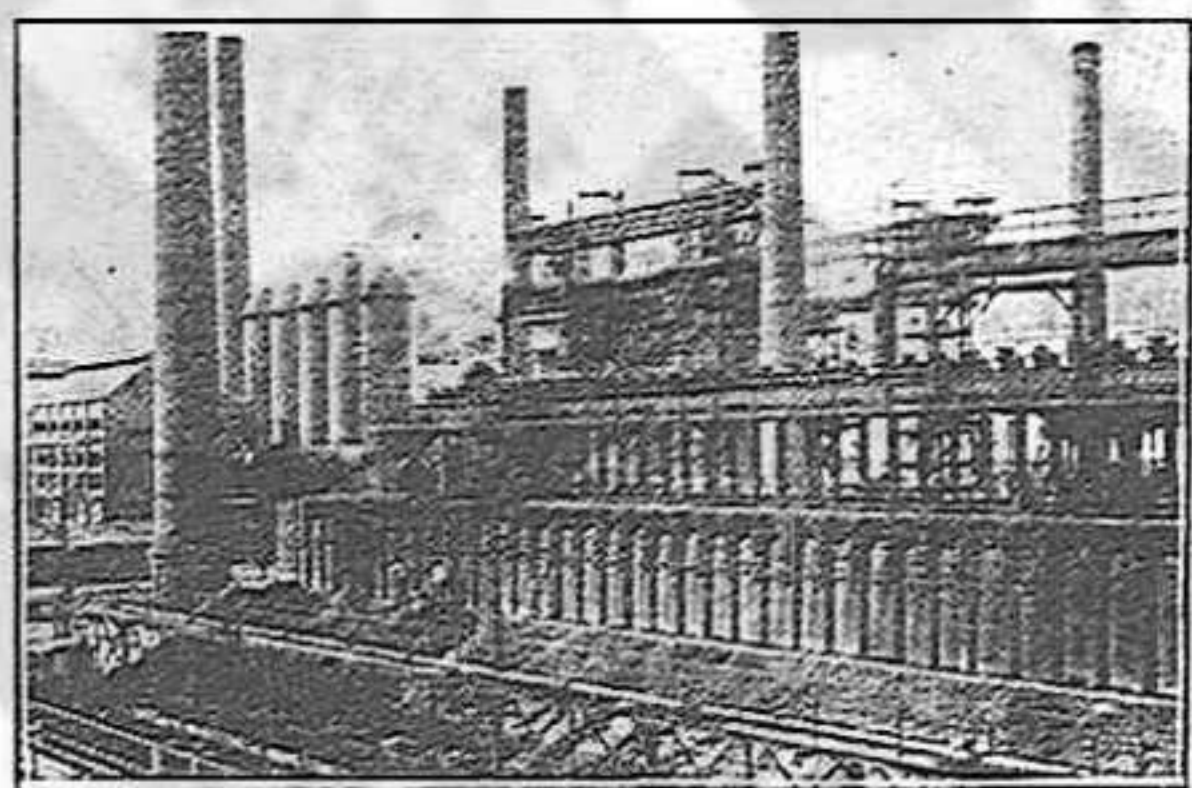
Estareu a la presó, lloc que hauria d'ésser de pietosa quietud i respectuosa neutralitat civil i religiosa, i en les divuit hores de tortura que la llei us imposa—l'Estat, que no té ànima, és catòlic—abans del crudel darrer sotrac, tots els qui us enrotllin treballaran com desesperats per a fer de vosaltres uns amics de Déu al present i estadants de la seva glòria més enllà dels núvols, encara que a ells mateixos els hi sigueu repugnants que els homes maleeixin el vostre record, i en el front de vostres fills o de la vostra família—estigma caïníc—hi espurnegi

BATAIA DES DE TOT A L'OBREU

EL COK FRANCÉS

Res més interessant en l'actualitat que la qüestió del carbó. Al fons de totes les qüestions internacionals s'hi troba, com aquell que fos a una mina, carbó o bé petroli.

Els francesos, a quins el tractat de Versalles concedeix grans quantitats de carbó, no per això estan desproveïts. d'aquest mineral a casa seva. La indústria carbonífera és de les més riques i

Quaranta dos bateries, a la Societat Normanda de Metalurgia, a Caen, capàs per a donar 1 500 tonelades de coà al dia.

floreixents, además d'emplear-hi grans aparells de construcció moderníssima.

No obstant, ells, els francesos, tossuts en cobdicar el carbó alemany. Són manies!

PER QUÉ NO?

Dies passats es suïcidà el senyor Valls Faile, doctor de l'Església, que havia sigut professor del rei i estava proposat per al bisbat de Sió.

Nosaltres, francament, la mort d'aquest bon senyor la sentim tant com la de qualsevol altre mortal, i si no fos les circumstàncies especials que la rodegen no hi tindriem que dir una sola paraula.

Però ve't aquí, que el bon senyor Valls Faile tingué l'acudit d'oposar-se als designis de Déu i, sense esperar que el cridés al seu costat, ell que sí, mitjançant un procediment expedit, se n'hi anà. Es suïcidà.

Aquest fet ha produït gran esverament entre els fidels, que de cap manera poden sentir a dir que l'ex professor del monarca es llevà la vida.

No sabem per què. Lo que fan els senyors catòlics és precisament oposar-se a la voluntat de Déu, car si Ell està en constant comunicació amb nosaltres, infeliços mortals, és de creure que ho estarà molt més amb un dels seus elegits. I aneu

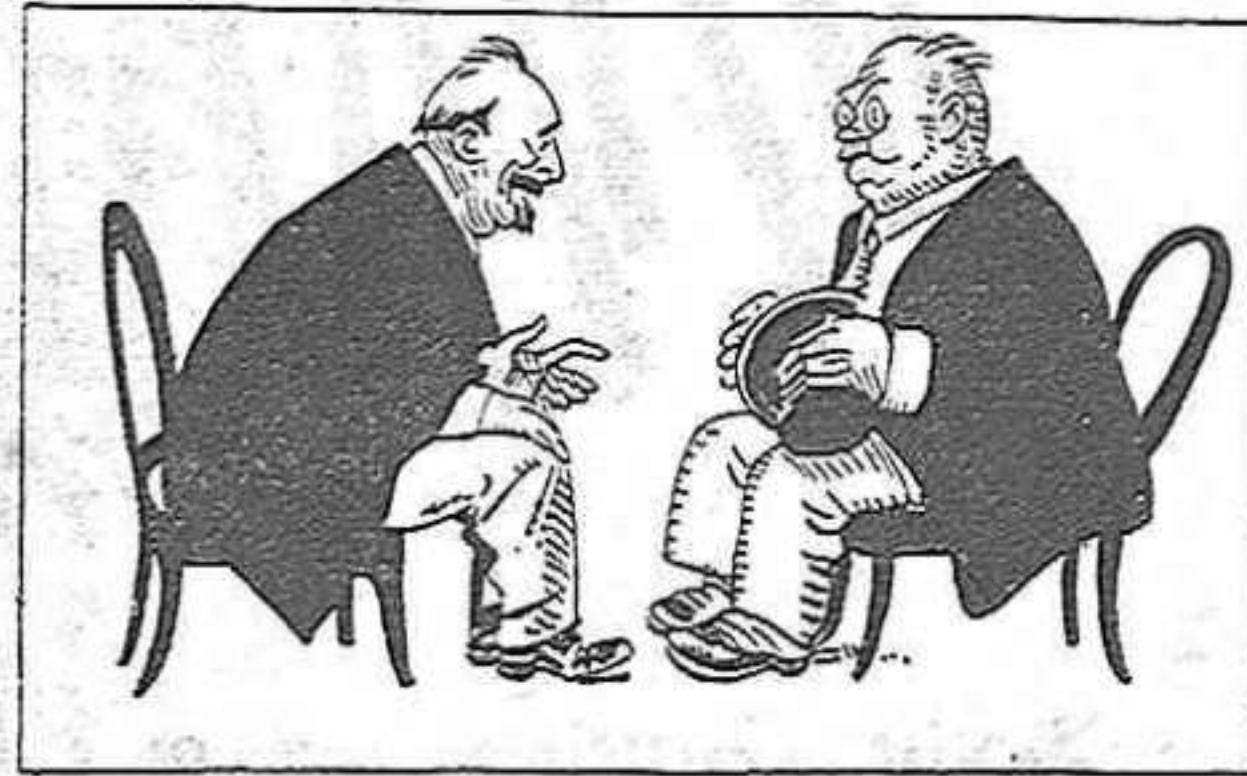
a sapiguer si no mancant-li un home de talent per allí dalt i no sapiguent de quina manera enviar-li el passaport, li manà que se'l despatxés ell mateix.

ETERNA QÜESTIÓ

No és d'ara, no fa poc que ho sabem, és una cosa antiga, molt antiga, tan vella com el mateix món, tan vella com el mateix esclavatge que subsisteix i subsistirà pels segles dels segles i no diem amén perquè voldriem equivocar-nos.

Desde que hi ha pobles, i quan més han estat civilitzats encara més, aquests es converteixen en una mena de gàbia plena de feres, disposades a

ENTRE CAPITALISTES

El francès:—Posem-se d'acord aviat, senyor. Després de tot es tracta d'una petita diferència del cinc per cent.

L'alemany:—Jo vui, al menys, la meitat de les accions.

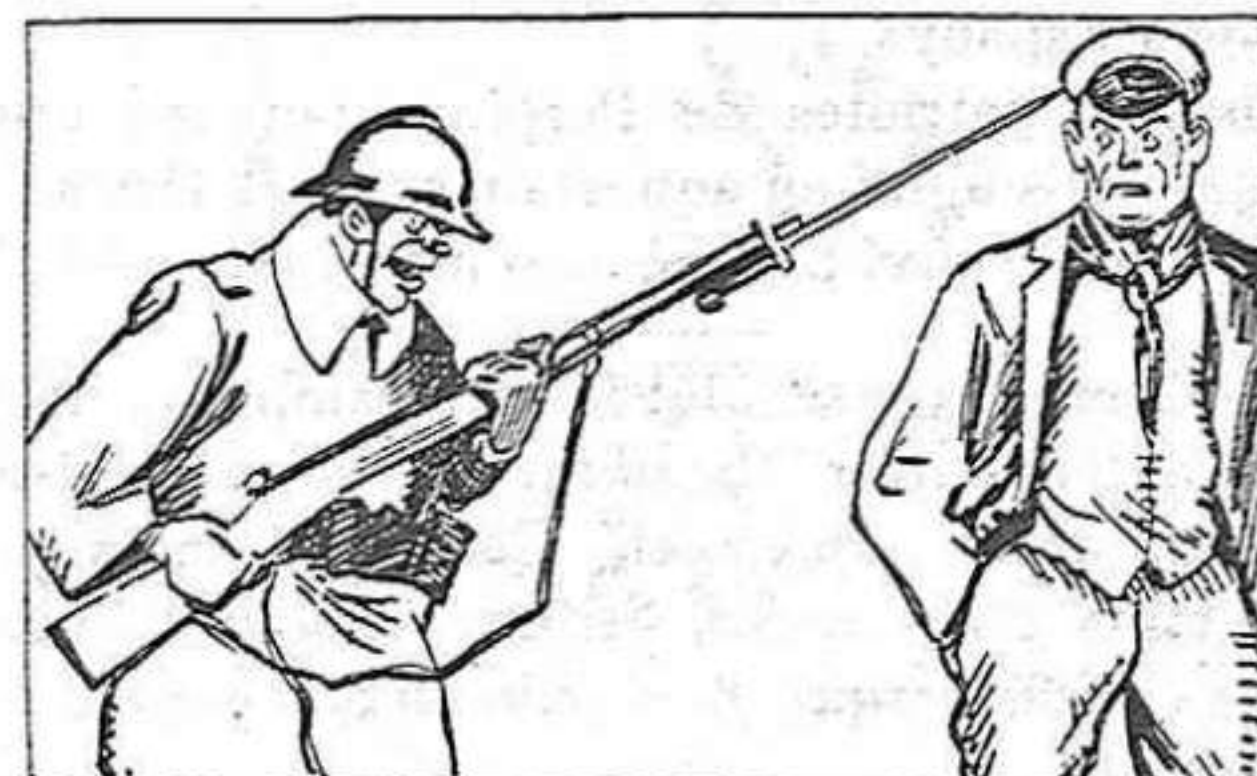
la primera senyal del domador a llençar-se damunt dels veïns.

Però no hi ha feres més superbes que aquestes feres engabiades en el clos dit poble. No hi volem passar per feres i en canvi sempre hi veiem, i ben ferotges, an els que tenim al costat.

No volem ésser feres ni confessar que estem sota el jou dels domadors.

I, mentretant, els domadors es reparteixen les

EL QU'ES LA GUERRA ENTRE PROLETARIS

El francès:—Fals, canalla, mentider!
El tudesc:—Assassi del meu país!

ganàncies que el sacrifici de pilots de carn els hi ha produït, tranquils i segurs de que les feres se-guiran mossegant-se entre elles.

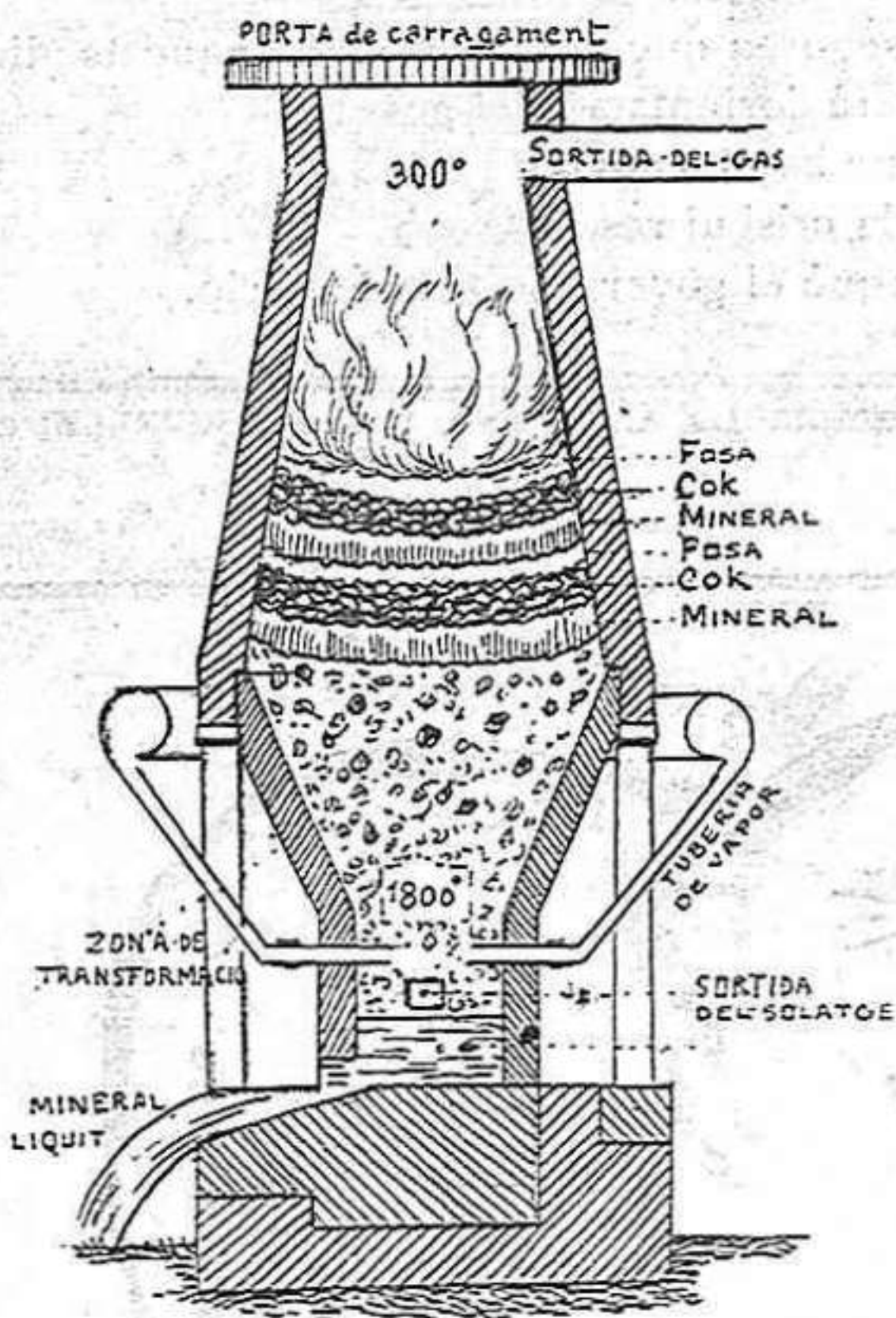
LA QUE FA...

Ja hem perdut el compte. I és que fillets de Déu, an el nostre país, per a sapiguer a punt cert el nombre de crisis, caldria portar una mena de Teneduria per partida doble.

De totes maneres, no ha estat res; una ratificació de confiança i tornem-hi que no ha estat res. Ben mirat, tantes i tantes crisis deuen portar una feinada d'allò més. Posades les coses al seu punt, cal confessar que a Madrid tenen raó de no fer res. Lo bó i millor del seu talent cal que el guardin per a solucionar crisis, que prou ho necessiten.

Nosaltres som d'un parer. Així com fa poc es creà el ministeri del treball, com si mai s'hagués treballat, i d'aquí un quant temps es crearan tants ministeris com noves necessitats es creïn, no fora de més crear el Ministeri de la Crisi, car és una qüestió de capdal importància.

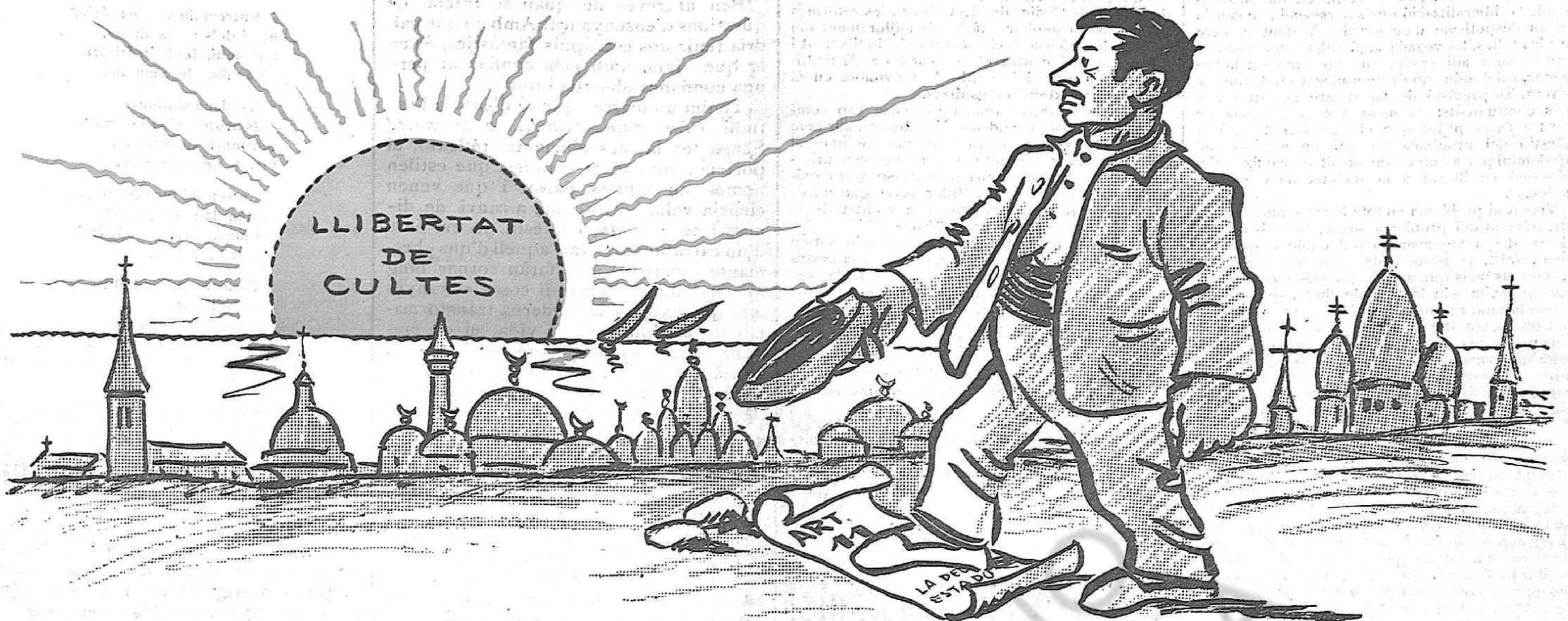
No sabem, però, que pensen a Madrid, an aquest ministeri ben bé hi cabrien cinc cents empleats.

Nou sistema de fosa empleat en l'indústria metalúrgica francesa

Ensenyament del

LA LLIBERTAT DE CULTES

— Aquest sol, com el d'ahir, mai s'hauria de pondre a Espanya!

com estel sinistre el segell posat per la mà del butxí.

Es el darrer vestigi dels vells servents de la *santa* Inquisició, refugiat avui en les cel·les i els patis de les presons, i personificat amb justesa sobre tot pel quefe de l'establiment, esclatant de galons d'or i amb l'espasí que li penja a la banda esquerra.

F. GIRONELLA

Els patriotes catalans de Perpinyà han constituït un Casal Català per a aplegar així a la nombrosa colònia catalana que ben bé està composta per 12.000 individus.

Aquest nou Casal de la Catalunya francesa pot acabar d'estrènyer els llaços amb els catalans sotmesos a Espanya.

Els bons patriotes de Perpinyà fan una crida perquè se'ls ajudi an aquesta tasca patriòtica.

S'ha de fer així perquè s'ho mereixen.

Eu Campalans, seguint la seva campanya dedicada a fer entrar els obrers en el catalanisme militant, ha dit que «Acció Catalana» en la qual hi té tants bons amics, és un perill per l'obrerisme català, perquè hi predominen els elements de dreta.

Vaja uns amics que té aquest xicot!

No els atrauràs Campalans
als obrers de nostra terra
si no portes a les mans
la bandera de l'esquerra,
perquè tots són esquerrans.

Les eleccions van junyides a la carroça de la corrupció. No surarà mai la lliure expressió de la voluntat del poble. Sempre serà ofegada pel llot de l'estanyol electoral.

Els cucs corquen l'Espanya. Hi han 59 fills, 14 gendres, 16 nebots i 24 individus que acaben de formar la parentela de l'arbre genealògic de la família patriarcal governativa que ja es preparen.

— Santíssim Article 11, tan honorat i convenient com el 29, no ens desamparís!

Ja no tenim ministre de Finances;
l'il·lustre Pedregal
el més lliberalot dels vuit ministres
ha fet el salt mortal.
I ara trontolla tot el ministeri
car sense aquell puntal,
es queda convertit en una neula
carcunda-lliberal.

Aquell senyor Sala de Terrassa que va anar a Roma per a posar la senaduria vitalícia al papat, ja ha lograt la benedicció del pare de l'Església Catòlica, per la que tant glatia.
Ara sí que el senyor Sala no es podrà enfadar quan li diguin *benicít*.

«Recorda que tot home, que neix i mort com tu, no es troba ni damunt ni sota teu».

Aquest és el precepte dels antics jueus i nosaltres el repetim per escarni dels jueus moderns i perquè l'usin els catòlics apostòlics i bergants.

Aquest és el signe de la infàmia, car és injust que per simbolitzar la potència de Crist, s'ostenti el mateix instrument que serví per a crucificar-lo. Es com si resorgís un nou Jesús, se'l pengés en una forca i aquest fos el signe consagrador de la seva memòria. Es consagra l'instrument criminal i no el ser sobrenatural.

Acaba de caure sobre Europa una nova desgràcia. L'ex Kaiser no és feliç! Està renyit amb la dona, i amb els fills de la dona. Ningú el pot veure ni en pintura. Fa una vida solitària i avorrida, de mussol.

Aquesta tragèdia domèstica, naturalment, no ha commòs al món. Nosaltres la fem notar per a treure'n una conseqüència: quan aquest home, que porta la *guisquet*, no pot fer guerra a Europa, la fa en el *seno* de la família.

Quina *pinta*.

Asseguren que la crisi haguda aquests dies no canviaria l'orientació del govern.

I que ha de canviar!

Ni la crisi ni res.

Perquè el govern no té orientació.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

DAVANT DE LA MENJADORA.— A nosaltres, a Espanya, mai ens arribarà Sant Martí!